

העולם הזה 771
תאריך: 31.7.52

לפני 25 שנה

סיפורו של פראנץ פון פאסקו, שהיה אחד הקאנצלרים האחרונים ברפובליקה הווימארית בגרמניה והפך צבועו ברייך השלישי של היטלר, שאותו שירת כשגריר וכרפובליקאי. כתבה אחת שתיארה את "הגם הכלכלי" שפקד את מטרבירג-גרמניה אחרי תבוסתה; נתיימה בנייט: "בתקופה זו שוב אין איש מנצח במלחמה. המנצח אינו זוכה בשלל, מפני שאין שלל. המנצח זוכה רק בחובה לשקם את המנוצח... במרוך, במרחב" סוקרו בהרחבה ההתפתחויות הפוליטיות, הערכות עתידיות לגבי מצויים שעברה שכופים קודם לכן את המהפכה שהדיחה את המלך והעלתה לשלטון את הנראל נבי"ב, ראש כתיבקינים. בעשר הגיליון: צילום אמנותי של פאול גולדמן, צלם ה"מערכת, שכונה את הצילום: "פנים ישראלים".

הצנזורה הישראלית נגד ז'אן-פול סארטר * ינתן רטוש

חובע את עורך "מעריב" על לשון הרע * האם אשכול דיבר?

הקובל השני הוא אוריאל שלה, משורר הידוע בשם ינתן רטוש, האדם שהגיש את היסוד לתורת הוועד לגיבוש הנוער ה"עברי וכתב עת אלף * וירשביראש מרכז העיברים הצעירים.

טוענים הקובלים: ד"ר קרליבך פירסם את שפירסם באופן בלתי-חוקי, מתוך כוונה להוציא שם רע על הקובלים. יתר-עליך, הדברים הג'ל טופלים על הקובלים, הידור עים בצייבור בכינוי כנונים, פשע, ועלולים להמיט עליהם את שינאת הרבים, לתיתם בוז בעיני הרבים.

העוקץ של מישפט זה יהיה בלי ספק: מי זה ומה זה כנונים? השם הוא שסיגנאי, והוא הודבק מזה שנים לאוריאל שלה ולחבריו ** אולם גם לגופים ולאנשים הרחוקים מדיעותיו. האם יכול מרכז העיבר רים הצעירים לתבוע עתה שכל המעליב את הכנונים מעליב אותו ואת חבריו?

תהיה התלשת השופט אשר תהיה, אין ספק שהצייבור יוכה במישפט מעניין ר"ישמע טוף-סוף מפי מומחים מי כנוני - ומי איננו.

ספרים

הקץ בשישה קליעים

הנסין פולקה ברנדוט מתגלה מתוך דפי יומנו, לירושלים, כאציל שוודי בעל רצון

- * ביטאון הכנונים, שבו פירסמו בין השאר: בנימין תמוז, עמוס קינן, יורם קניוק ואחרים.
- ** הכינוי הודבק לרטוש ב"1944 על ידי המשורר אברהם שלונסקי.

גליחן, "העולם הזה" שיצא לאור לפני 25 שנים בדיק דיווח, כסיקור ובצילום, תחת הכותרת, "פוגרום ברמלה", על התפרשות בין יהודים לערבים בעיר זו. כמחלק הפרעות נדקר למוות נער יהודי, וכתגובה התפרצו עשרות יהודים ל"גטו" הערבי בעיר והתפרעו בו. במרוך, "במדינה" דווח על ביקורו של הלורד הכריטי לוי מונטבאטן (נינה של המלכה ויקטוריה, ממוצאי מלחמת-העולם השנייה, ומועמד למונו כמפקד כוחות-הצו כי אוקינז האסלנטי). כתבות אחרות תיארו את "הוימריה" הרא" שינה, את מאבקי של מישרדי-הפנים עם עורך-הדיו מרדכי שטיין, עורכו של "העיתון-הדמוקרטי".

כתב הספרט של השבועון הביא תחת הכותרת, "על נהרות הלסינקי" את תיאור הישגי הספורטאים בני האומות השונות באולימפיאדת הלסינקי. הכתב לענייני כישפט תיאר את מאבקי של הצייר שימקון צבר בעיריית תל-אביב, שמעקה ממנו את התיבות שמו על כריכת מוזיאון שכנה בגוף-העצמאות. כתבה אחרת כ, "העולם הזה" לפני 25 שנים תיארה את מאבקי של הצנוור הישראלי כמחזה, "הפרוצה, הנטרה הכוש" מאת ה"פילוסוף והסופר ז'אן-פול סארטר. במרוך, "מכל העולם" נספר

העם במדינה

אז - אז

מדינת ישראל משולה למועל המשתכר 80 ל"י לחודש, ומוציא 200. למועל כזה יש כמה אופציות: הוא יכול לעבוד יותר, לנסות להרוויח 120 ל"י נוספות. הוא יכול להשיג את הכסף בגניבה או במעשי שוד. הוא יכול לבקש נדבות מקרובים שעשירים. הוא יכול לצמצם את הוצאותיו עד לסכום של 80 ל"י.

אלה הן עובדות החיים. הן ידועות מזה ארבע שנים לכל כולן בעולם. לכל אדם רצוני בארץ. אולם מאחר שהצייבור ה"ממשלה לא גילו כל רצון לעבוד יותר, או להודיר את רמת-החיים, ואין גם רצון רב לצאת למסע שוד ולהסתבך בהרפתקות מלחמה, מוזן שארה רק האפשרות הרביעית: לחיות על חשבון הנדבות של יהודי אמ" ריקה וממשלתה. אלא שקשה לסמוך על נדבות עולם ועת, וגם אין הן מספיקות לסתימת תורר המתרחב הכולך בתחית התבית. הבריות נאלצו לחשוב על פית' רבונת אחרים.

השור והמחסום. מזה כמה חודשים פועל פיתרון סודי שאיש כמעט אינו מעני לגלות אותו בפומבי. כל 100.000 מועל חדשים מרחיבים את החור בתחית החבית בעשרה מיליון לירות נוספות. מכיוון שהם צורכים מוזן וסחורות המיוצאים מחוץ לארץ. כשהיתה ברירה להודיר את רמת החיים של הוותיקים או להקטין את ה"עלייה, נתקבלה החלטה, "ברוח הזמן": העלייה חזלה לעלות, והחלה יורדת בת" מדה לנקודת-האפס.

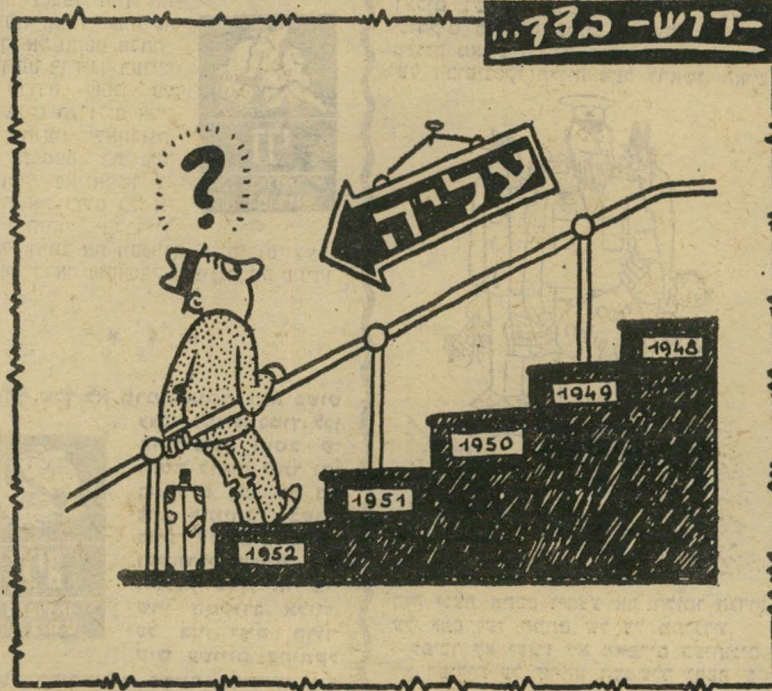
השבוי הודיע דב יוסף * על מאמץ הייצוא. הקץ הוא תנכ"י: לא תחטוט שוד ב"דשו. עד כה נאלץ אדם, שמכר את סחור רותיו לאמריקה, למסור את הדולרים ל"ממשלה. כדי ליצור סחורות נוספות היה זקוק לתומריגלם - שאי-אפשר היה ל"השיגם ללא רישיון מצד פקיד, דבר שהיה כרוך בפרוצדורה שהוכיחה במיקצת את מדרות הגינזום. עתה הסור המוסום: אדם המרוויח דולרים יכול להשתמש ב"חלק מהם לקניית חומריגלם, ללא צורך ברישיון נוסף.

בינתיים צץ פיתרון שיש לפחות שלושה טוענים לבעלות עליו: ד"ר בנימין אבי גיאל והחידותי, יוסף ספיר הצ"כ ועקיבא גוברין המפא"י. הפיתרון: לבטל לחלוטין את כל שיטת-הסיקוח בארץ **. תשובת הממשלה: לא.

אולם כל הפיתרונות האלה אינם יכולים להתחרות בתרופה האמיתית, שהיא ה"תרופה הקלאסית לכל פועל המוציא יותר ממה שהוא משתכר: לעבוד יותר, או לאכול פחות.

* שר המסחר והתעשייה באותה עת, אחר-כך שר-המישפטים בכמה ממשלות.

** רעיון ביטול-הסיקוח עומד להתממש בימים אלה, כחלק ממענה הכלכלי של ה"ממשלה החדשה.

אנשים

● משנשאל שרה-אוצר וג'ובר-הסוכנת לוי אשכול, אם דיבר עם אחד הפקידים הגבתיים בסוכנות השיב: "לא, פעקתי!"

● בשבוע שבו ניראה כאילו מתעתד עוזר המפקח-הכללי של המישטרה, יש"ר רון שיף **, ראש אגף החקירות, לתת גרש ממישטרת ישראל, ערך אחי, הסופר מירד (שמעון צהמרא) שיף מיבצע חשוב תחת איפול גמור: עטור-יוקן החבוש כובע נשץ שיף הצעיר לאשה את חברת-לעבודה במערכת הארץ, חוזה מייסגר השחר חזרת. אחרי גישוואו של מידד שינה ישחוק את טעמו והחליט שלא לנטוש את השירות במישטרה.

● אחרי שהמדור עוזי נשות' נדד בין שות' רבים, ביניהם בנימין (הארץ שלנו) תמון, ה"עוזי" המקורי וחיים חפר, נמצאו לו סוף-סוף בעלים קבועים: עורך-הלילה של הארץ אריה זיו, לשעבר צנוור ראשי של ממשלת המנדט בתל-אביב.

* מנהל צינוור הנפט לשעבר, ג'ובר של החוכנית חיים שכאלה שנפטר לא-מכבר.